

UZASADNIENIE

W dniu 8 stycznia 2021 r. (data stempla operatora pocztowego) powód (...) w Z. (Szwajcaria) wniósł pozew przeciwko E. P., wnosząc o zasądzenie kwoty 8973,40 zł, z tym że kwoty 7000,00 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Roszczenie dochodzone niniejszym pozvem było przedmiotem postępowania prowadzonego w trybie elektronicznego postępowania upominawczego w sprawie VI Nc-e (...), w którym pozwana E. P. wniosła sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty z dnia 12 października 2020 r., czego skutkiem było umorzenie postępowania postanowieniem z dnia 19 listopada 2020 r.

Nakazem zapłaty z dnia 26 maja 2021 r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie I Nc 55/21 Sąd uwzględnił powództwo w całości.

Pozwana E. P. wniosła w ustawowym terminie sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana E. P. podniosła brak legitymacji czynnej powoda, zakwestionowała istnienie umowy pożyczki. Na wypadek uznania, że pożyczka została zawarta wniosła o uznanie nieważności umowy z uwagi na zawarcie w jej treści klauzul abuzywnych w zakresie opłat prowizyjnej, administracyjnej i przygotowawczej. Wskazała ponadto, że kwestionuje wysokość dochodzonego roszczenia, jak również jego składowe.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 grudnia 2019 r. E. P. zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki nr (...). Umowa została zawarta za pośrednictwem platformy internetowej. Umowa została zawarta na okres 30 dni tj. do dnia 26 stycznia 2019 r. E. P. w dniu 27 grudnia 2019 r. wypłacono kwotę 5000,00 zł na wskazany w umowie numer rachunku bankowego (...). W tytule operacji wskazano „kwota do spłaty 6250,30 zł”. Stałe oprocentowanie pożyczki wynosiło 10,00 % w stosunku rocznym. Całkowita kwota do spłaty ustalona na dzień postawienia do dyspozycji E. P. całej kwoty pożyczki wynosiła: w przypadku spłaty pożyczki w terminie 6250,00 zł, na co składały się poszczególne kwoty: - kwota 5000,00 zł tytułem kapitału pożyczki, - kwota 36,99 zł tytułem odsetek naliczonych za cały okres obowiązywania umowy, - kwota 1213,01 zł tytułem prowizji, zaś w przypadku niespełnienia warunku promocji (terminowa spłata) - 6410,20 zł. na co składały się poszczególne kwoty: - kwota 5000,00 zł tytułem kapitału pożyczki, - kwota 36,99 zł tytułem odsetek naliczonych za cały okres obowiązywania umowy, - kwota 1373,21 zł tytułem prowizji. E. P. na mocy podpisanej umowy zobowiązała się do terminowej spłaty pożyczki (umowa pożyczki z 27.12.2019 r. wraz z potwierdzenie przelewu k. 20).

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na mocy ramowej umowy przelewu wierzytelności z dnia 1 października 2019 r. oraz aktu cesji nr 02/03/20 z dnia 13 marca 2020 r. zbył przysługującą mu wobec E. P. wierzytelność na rzecz (...) w Z. (Szwajcaria). Umowa zawarta z E. P. umieszczona jest na wykazie wierzytelności pod pozycją 95 i zawiera oznaczenie numeru pożyczki, numeru PESEL, kwoty pożyczki, wysokości odsetek kapitałowych oraz kwoty prowizji (umowa przelewu wierzytelności wraz z aktem cesji, wykazem wierzytelności i oświadczeniem o zapłacie ceny zakupu wierzytelności k. 24 – 30v).

E. P. nie zapłaciła żadnych należności na rzecz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. lub (...) w Z. (Szwajcaria) z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 27 grudnia 2019 r. (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, a w szczególności umowy pożyczki oraz umowy przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem, a nadto potwierdzenia przelewu.

Wskazać należy, że Sąd, na podstawie treści wskazanych powyżej dokumentów, ustalił, że kwota udzielonej pozwanej E. P. pożyczki wynosiła 5000,00 zł, a nie – jak wywodzi to powód – 7000,00 zł. Kwota 5000,00 zł wynika z przedstawionego potwierdzenia przelewu na kwotę 5000,00 zł, w treści którego zaznaczono również wysokość kwoty do spłaty – 6250,00 zł, co odpowiada całkowitej kwocie pożyczki do zwrotu zawartej na warunkach promocyjnych (terminowa spłata). Zarówno z treści umowy, jak i aneksu nie wynika jaka kwota była przedmiotem pożyczki. Załączniki do umowy wskazują wariantowo kwotę pożyczki i odpowiednio wysokość odsetek i prowizji, jak też kwoty do spłaty w zależności od terminowości spłaty pożyczki. Te same dane zawarte są w formularzach informacyjnych. W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, uznać należy, że decydujące znaczenie dla ustalenia kwoty pożyczki, a tym samym również warunków umowy i kwoty do spłaty, w tym wysokości poszczególnych składników, ma wysokość kwoty określona na poleceniu przelewu. Nie może mieć znaczenia kwota pożyczki 7000,00 zł określona na wykazie wierzytelności, stanowiących przedmiot cesji, skoro brak jest dowodu, że w związku z zawartą umową przekazano pozwanej E. P. kwotę przewyższającą 5000,00 zł.

W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy, wbrew stanowisku pozwanej E. P. wskazuje w sposób jednoznaczny na istnienie roszczenia dochodzonego pozwem, wynikającego z umowy pożyczki nr (...) z dnia 27 grudnia 2019 r.

Wskazać należy, że pozwana E. P. została przez Sąd wezwana na rozprawę w dniu 3 lutego 2022 r. do osobistego stawiennictwa celem złożenia zeznań, jednakże nie stawiała się na wezwanie. Pozwana nie przedstawiła również dowodu, że w dniu 27 grudnia 2019 r. nie była dysponentem rachunku bankowego nr (...) lub, że będąc posiadaczem rachunku bankowego o wskazanym numerze w tym okresie nie otrzymała na ten rachunek przelewu w wysokości 5000,00 zł lub 7000,00 zł.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej E. P. co do braku podpisów stron na umowie pożyczki wskazać należy, że zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na formę w jakiej umowa została zawarta. W ocenie Sądu, brak jest podstaw do kwestionowania zawarcia przez strony za pośrednictwem platformy internetowej umowy pożyczki. Umowa taka z oczywistych względów zawarta jest bez jednoczesnej obecności obu stron; zarówno przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, jak też ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, dopuszczają taki sposób zawarcia umowy. Poprzednik prawny powoda dysponował danymi pozwanej E. P. takimi jak adres zamieszkania, numer PESEL, numer dowodu osobistego, adres mailowy i jej numer rachunku bankowego co wskazuje, że powód wszedł w posiadanie tych danych, uzyskując je od pozwanej, a nie w jakiś inny sposób. Brak podpisów na umowie zawieranej poprzez platformę internetową nie świadczy o tym, że umowa jest nieważna.

Kwestionowanie przez pozwaną uczciwości warunków, na jakich została zawarta umowa na obecnym etapie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie. Wszelkie wątpliwości związane z warunkami zawieranej umowy pozwana powinna ocenić na etapie jej zawierania, a nie na etapie dochodzenia przez powoda zaległych należności. Zarówno wysokość prowizji, jak i odsetek kapitałowych były w umowie określone kwotowo, zaś termin spłaty pożyczki – datą dzienną. Pozwana nie wyjaśniła na czym, jej zdaniem, polega wątpliwość do co wysokości żądania powoda, skoro powód nie dochodzi żadnych sum ponad określonych kwotowo w umowie, a nie ustalonych przy uwzględnieniu sposobu ich obliczenia. Pozwana E. P. nie skorzystała z możliwości odstąpienia od umowy. Jeżeli chodzi o podnoszone przez pozwaną zarzuty dotyczące naruszenia zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów, jak również zastosowania klauzul abuzywnych bądź mających na celu obejście przepisów całkowitym koszcie umowy, wskazać należy, że pozwana poprzestaje na ogólnikowym sformułowaniu zarzutów, nie odnosząc ich do konkretnej sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo (...) w Z. (Szwajcaria) zasługuje na uwzględnienie częściowo, tj. do kwoty 6410,20 zł.

Umowa pożyczki podlega ogólnym przepisom prawa cywilnego (art. 720 – 724 kc). Mają one zastosowanie zarówno w relacjach między osobami fizycznymi oraz w relacjach przedsiębiorca – konsument. W tym ostatnim przypadku zastosowanie mają ponadto przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 720 kc, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z art. 509 kc, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Zgodnie art. 511 kc, jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

W razie zatem cesji wierzytelności, na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 kc). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta.

(...) w Z. (Szwajcaria) nabył przedmiotową wierzytelność (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Potwierdzeniem tego jest ramowa umowa przelewu wierzytelności z dnia 1 października 2019 r. wraz z aktem z dnia 13 marca 2020 r. Do umowy cesji wierzytelności dołączone zostały załączniki, stanowiące potwierdzenie zapłaty ceny zakupu wierzytelności oraz wykaz wierzytelności objętych umową, w którym pod pozycją 95 opisana jest wierzytelność wraz z podaniem imienia i nazwiska pozwanej, jej numeru PESEL oraz numeru umowy pożyczki. Wbrew twierdzeniom pozwanej, wskazane dokumenty potwierdzają skuteczne nabycie wierzytelność w stosunku do pozwanej i legitymację czynną powoda do wystąpienia z pozwem w niniejszej sprawie.

Jak wskazano powyżej, norma zawarta w art. 511 kc nie wymaga zawarcia umowy przelewu w formie pisemnej, a jedynie tego, aby istniało pismo, które potwierdza dokonanie przelewu wierzytelności. Sąd w niniejszym składzie podzielił w całości rozważania Sądu Apelacyjnego w Katowicach zawarte w wyroku z 8 marca 2005 r. w sprawie I ACa 1516/04, który podkreślił: „Ustawodawca w art. 511 kc mówi o »stwierdzeniu« przelewu wierzytelności pismem, a nie o zawarciu przelewu w formie pisemnej. Czym innym jest dokonanie czynności prawnej w formie pisemnej, a czym innym »stwierdzenie« pismem, iż określona czynność została dokonana. »Stwierdzenie pismem« nie odnosi się bowiem do formy czynności prawnej, a jedynie do istnienia pisma stwierdzającego, że umowa przelewu została przez strony zawarta.”. Dalej Sąd ten zasadnie podkreśla: „W sytuacji, gdy obie strony zgodnie twierdzą, że doszło do przelewu wierzytelności z umowy ubezpieczenia i że obie strony miały taki zamiar i cel umowy na względzie - zbędne są rozważania i dokonywanie wykładni oświadczeń woli w tym przedmiocie. Dokonywanie takiej wykładni ma bowiem sens wówczas, gdy stanowiska stron umowy różnią się.”.

Na skutek przelewu wierzytelności doszło więc do zmiany strony stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela, a zatem powód jest legitymowany czynnie do występowania w niniejszym procesie. Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzają w myśl art. 511 kc, że do zawarcia umowy doszło.

Pożyczkodawca wypełnił w całości swoje zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 27 grudnia 2019 r. przekazując na rachunek bankowy pozwanej E. P. kwotę 5000,00 zł.

Zarzut pozwanej E. P., iż poprzednik prawny powoda zastosował w umowie pożyczki zapisy, które miały na celu obejście normy art. 385¹ kc jest bezpodstawny i nie zasługuje na uwzględnienie. Przepisy prawa nie zabraniają naliczania kosztów udzielenia pożyczki, co jest powszechne w instytucjach zajmujących się udzielaniem pożyczek i taka praktyka nie stanowi próby obejścia przepisów prawa. Umowa pożyczki ma charakter odpłatny. Ustanowienie prowizji jest więc – co do zasady - zgodne z przepisami prawa. Poprzednik prawny powoda prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek i udostępnił pozwanej środki finansowe na określony okres czasu. Pożyczkodawcy przysługuje zatem prowizja, która ma stanowić dla pożyczkodawcy wynagrodzenie za koszty związane z umową. Wysokość naliczonych z tytułu umowy pożyczki opłat pozwana E. P. zaakceptowała zawierając umowę, która w tym zakresie została sformułowana w sposób nie budzący wątpliwości. Koszty te zostały wskazane w umowie wprost, a nie jako np. sumę bądź iloczyn niedookreślonych składników. Zmiana stanowiska pozwanej E. P., nastąpiła w momencie,

gdy powód wniósł pozew w niniejszej sprawie. Jeżeli pozwana miała wątpliwości co do warunków umowy mogła przed jej zawarciem zasięgnąć porady profesjonalisty.

Podkreślić należy, że pozwana podniósł zarzut zastosowania klauzul niedozwolonych przez powoda, nie wskazała żadnej konkretnej klauzuli.

Ustawodawca wymienia następujące przesłanki uznania danego postanowienia za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ kc: dane postanowienie umowne jest „nieuzgodnione indywidualnie”; kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Zastrzeżono przy tym, że postanowienia określające główne świadczenia stron, takie jak cena lub wynagrodzenie, mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne tylko wówczas, gdy zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W celu ustalenia, czy konkretne postanowienie umowne należy kwalifikować jako „nieuzgodnione indywidualnie”, należy zbadać, czy konsument miał na treść danego postanowienia „rzeczywisty wpływ” (art. 385¹ § 3 zd. 1 kc). W szczególności ustawodawca zwraca uwagę na niebezpieczeństwo „nieuzgodnionego indywidualnie” charakteru postanowienia umowy przejętego z wzorca umownego. Kontroli podlegają zatem nieuzgodnione indywidualnie: postanowienia umowne przejęte z wzorca umownego bądź też nie (w przypadku umowy zawartej bez użycia wzorca umownego chodzi o te, które nie były przez strony negocjowane) oraz postanowienia wzorców umownych.

Ciężar dowodu spoczywa oczywiście na tym, kto z okoliczności indywidualnego uzgodnienia treści postanowienia lub braku takiego uzgodnienia wyciąga skutki prawne (art. 6 kc). W sporze wynikłym w obrocie konsumenckim to najczęściej przedsiębiorcy zależy na wykazaniu faktu indywidualnego uzgodnienia. Na konsumentach zaś ciąży jedynie wymóg wykazania, że zaskarżone przez niego postanowienie jest przejęte z wzorca umowy, bez konieczności dowodzenia, że zostało mu narzucone z pominięciem indywidualnego uzgodnienia . Domniemanie z art. 385¹ § 4 kc, nie obejmuje oczywiście postanowień samej umowy. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem rozstrzygającym o tym, czy postanowienie wzorca umownego jest niedozwolone. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zakazuje wykorzystywania danej klauzuli, zbadawszy przesłanki uznania postanowienia za niedozwolone z art. 385¹ § 1 kc (art. 23b ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów). Zgodnie z art. 23d cyt. ustawy, prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone jest skuteczna wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie pozwana E. P. powołała się na zastosowanie niedozwolonego postanowienia umownego, jednakże nie wskazując okoliczności uzasadniających uznanie umowy za spełniające te warunki, a ciężar dowodu w tym zakresie obciążał pozwaną.

Okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają również poglądu, by postanowienia umowy w przedmiocie prowizji miały na celu obejście prawa lub były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i naruszały normę art. 58 § 2 kc. Należy podkreślić, iż poprzednik prawny powoda na podstawie umowy pożyczki przekazał pozwanej do dyspozycji kwotę 5000,00 zł w zamian za określony w umowie zysk z tytułu prowizji i oprocentowania. Powód był uprawniony do obciążenia pozwanej prowizją we wskazanej w umowie wysokości. Dodatkowo wskazać należy, że koszty związane z umowy pożyczki nie przekraczają maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu i zostały ustalone zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Przepis ten wprowadził pojęcie limitu pozaodsetkowych kosztów w związku z określoną umową kredytu konsumenckiego. Limit pozaodsetkowych kosztów kredytu, określono jako pewien pułap wyliczany na podstawie całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota kredytu to maksymalna suma środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Maksymalną kwotę kredytu oblicza się według wzoru: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times R \times 30\%)$, w którym poszczególne symbole oznaczają: (...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Wskazać należy, że ustalona przez pierwotnego wierzyciela prowizja w wysokości 1373,21 zł nie przewyższa maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu. Zgodnie z art. 36a ust. 2 cyt. ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od

całkowitej kwoty kredytu, z tym że, stosownie do art. 5 pkt 6a ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu są to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. Jak wynika zatem z umowy pożyczki z dnia 27 grudnia 2019 r. pozaodsetkowe koszty w niej wskazane nie przekraczają całkowitej kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 5000,00 zł.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt I wyroku, zasądając na rzecz powoda kwotę 6410,20 zł z tym, że:

- kwotę 5000,00 zł (kapitał) z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 27 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty;
- kwotę 1373,21 zł (prowizja) oraz
- kwotę 36,99 zł (odsetki kapitałowe).

Wysokość odsetek według stopy maksymalnej strony umowy pożyczki uzgodniły w umowie z dnia 27 grudnia 2019 r. (§ 9 umowy – opóźnienie w spłacie pożyczki oraz załącznik nr 4 – tabela opłat i prowizji).

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo, uznając je za niezasadne. Jak wskazano powyżej, powód nie wykazał, że jego poprzednik prawny udzielił pozwanej E. P. pożyczki w kwocie przewyższającej 5000,00 zł.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, który stanowi, stosunkowo je rozdzielając. Sąd zasądził od pozwanej E. P. na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów procesu od uwzględnionej części powództwa kwotę 2217,00 zł Na kwotę powyższą składają się 400,00 zł tytułem opłaty sądowej, 1800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 17,00 zł tytułem opłata skarbową od pełnomocnictwa. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd ustalił na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Nadto, w pkt IV wyroku Sąd oddalił wniosek powoda o nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności, mając na uwadze, że w sprawie brak jest okoliczności uzasadniających uwzględnienie wniosku w rozumieniu art. 333 kpc.